

עפ"ג 43623/12/15 - ראמי עודה (אסיר נגד מדינת ישראל)

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 43623-12-15 עודה(אסיר) נ' מדינת ישראל
בפני כב' השופט יוסף אלרון, נשיא [אב"ד]
כב' השופט יחיאל ליפשיץ
כב' השופטת אורית וינשטיין
המערער ראמי עודה (אסיר)
נגד המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופטת הבכירה פנינה ארגמן) מיום 5/11/15 בתיק פלילי 56995-05-13 לפיו הורשע המערער על פי הודייתו בכתב אישון מתוקן (בשנית) בשמונה עבירות של גניבת רכב בצוותא, לפי סעיף 413ב + 29א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), ובשתי עבירות של גניבה בצוותא, לפי סעיף 384 + 29א) לחוק העונשין.

בנוסף, צירף המערער תיק נוסף (ת"פ 39321-03-14) והורשע בעבירות של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287א) לחוק העונשין, והסעה שלא כדין, לפי סעיף 12א)ג(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952.

על פי האמור בכתב האישום המתוקן (בשנית) מעשי הגניבה של המערער, ביחד עם אחרים, התבצעו בחמישה מקרים שונים, בין התאריכים 30.4.13 ל- 20.5.13. הרכוש שנגנב, פרט לכלי הרכב, הוא ציוד שהיה באחד מכלי הרכב, וכן מכשירי טלפון סלולרי, מחשב נייד ומפתחות לרכב שנגנבו מתוך בית.

המערער, שכאמור ביצע את מעשי הגניבה ביחד עם אחרים, הוביל את כלי הרכב הגנובים לשטח הרשות הפלסטינית. תפקיד המערער במעשי הגניבה היה לשמש כתצפיתן, וכן בהובלת כלי הרכב שימש המערער "כפותח ציר", על מנת להתריע בפני חבריו על מחסומי משטרה בדרך.

יצוין, כי במסגרת התיק העיקרי של גניבות הרכב, הוטל על המערער מעצר בית מוחלט, אותו הוא הפר פעמיים. המערער נתפס פעמיים כשהוא נוהג ברכב, פעם אחת בחודש פברואר 2014, ובפעם השנייה בחודש מרץ 2014, שאז גם הסייע ברכבו שני תושבי שטחים ששהו בארץ שלא כדין.

בטרם החלה פרשת התביעה, הודה המערער במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן, כמפורט לעיל, הוגשו מספר תסקירי שירות מבחן בעניינו, כן הוגשה חוות דעת הממונה על עבודות שירות ונשמעו טיעוני ב"כ הצדדים לעונש.

בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המערער צוין כי המערער, בן 27 גרוש ואב לילד בן 5 הנמצא בחזקת אמו, נעדר מוטיבציה לטיפול ובשל כך קשר טיפולי עמו יהיה חסר תועלת.

צוין כי המערער שקוע בעצמו ומתקשה לראות השלכות מעשיו, וכי גם ההליכים המשפטיים בהם הוא נמצא והתנאים המגבילים שהוטלו עליו מאז ביצוע העבירות, לא היוו גורמים מרתיעים דיים על מנת למנוע ממנו מלבצע את העבירות אותן ביצע עת היה נתון במעצר בית. שירות המבחן הוסיף כי לאחרונה המערער התארס והוא ממוקד מאוד בתכניותיו לנישואין ולהקמת בית חדש, ואף זוכה לתמיכה כספית ממשפחת ארוסתו.

המלצת שירות המבחן היתה כי עונש של מאסר בעבודות שירות יהווה עבור המערער עונש מוחשי מצד אחד, ומאידך ימנע את ההידרדרות שעלולה לקרות לו אם ישלח למאסר בכלא. הממונה מצא כי המערער מתאים לביצוע עבודות שירות.

עמדת ב"כ המאשימה היתה כי גניבות של כלי רכב והברחתם לשטחים היא מכה קשה שיש לה השלכה על הציבור והיא פוגעת בביטחון האישי של הפרט, וכי תפקידו של המערער בהתארגנות העבריינית לגניבת הרכבים היה מכריע ופעיל. נטען כי המערער פעל מתוך בצע כסף והרכבים לא הושבו לבעליהם.

באשר לכתב האישום בתיק שצורף, הדגישה המאשימה את החומרה במעשיו של המערער שהסיע שוהים בלתי חוקיים בעת שהיה אמור לשהות במעצר בית מוחלט. על שום כך, טענה המאשימה כי מתחם הענישה נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר לכל אירוע, וביקשה להטיל על המערער עונש של 60 חודשי מאסר בפועל בגין כל המקרים יחד, בלוויית עונשים נוספים.

מנגד, טען הסניגור כי מעורבותו של המערער בביצוע העבירות היתה בתחתית ההיררכיה של ההתארגנות העבריינית, תקופת ביצוע העבירות היתה קצרה, וכי המערער היה נתון באותה עת במשבר כפי שצוין בתסקיר שירות המבחן בעניינו. עוד צוין כי המערער הודה בשלב מקדמי וסייע בפענוח הפרשה כולה, שעברו הפלילי אינו בעבירות רכוש, וכי הוא מעוניין להשתלב בהליך טיפולי אולם התבייש להיחשף בפני קצינת המבחן. על שום כך, טען הסניגור כי במקרה דנן יש להסתפק בעבודות שירות בלבד.

בית המשפט קמא ציין כי בהתאם לפסיקה מדיניות הענישה הראויה במקרים של גניבות רכב היא מדיניות מחמירה, וקבע כי מתחם הענישה ההולם לכל מקרה גניבת רכב נע בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל; באשר לפרט האישום המייחס למערער, בנוסף לגניבת הרכב, גם גניבת מפתחות רכב ופרטי רכוש נוספים מביתו של בעל הרכב, נקבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל; באשר לפרט האישום המייחס למערער עבירות של גניבת רכב וגניבת רכוש מתוך הרכב, נקבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין 9 ל-22 חודשי מאסר בפועל; ובאשר לעבירות בתיק הנוסף שצורף נקבע מתחם שנע בין 6 חודשים שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

לאחר קביעת מתחמי הענישה כאמור, ובחינת מכלול הפרמטרים הרלוונטיים הדרושים לעניין, גזר בית המשפט קמא על המערער את העונשים הבאים:

30 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו); וכן מאסר מותנה לבל יעבור עבירה כלפי הרכוש שעונשה שנתיים מאסר ומעלה, וכן עבירה בניגוד לסעיף 287 לחוק העונשין, וכן עבירה בניגוד לסעיף 12(א)(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, ויורשע בהן; וכן פיצוי בסך 5,000 ₪ לכל אחד משמונת בעלי הרכבים שנגנבו; וכן, חילוט רכבו של המערער.

בפנינו, כאמור, ערעור המערער בגין חומרת עונש המאסר בפועל שגזר עליו בית המשפט קמא.

בנימוקי הערעור ובדין בפנינו טען ב"כ המערער כי המערער הודה בהזדמנות הראשונה, שיתף פעולה עם חוקריו ובכך הביא למעצר השותפים האחרים בפרשה. עוד צוין כי המערער היה נתון במעצר בית למעלה משנתיים וחצי. ב"כ המערער טען כי המערער שינה את אורחות חייו, כיום נשוי ומצפה לילד.

משכך, ולאור המלצת שירות המבחן כי המערער ירצה מאסר בעבודות שירות שכן עלולה לחול אצלו הידרדרות באם ישלח למאסר בבית הכלא, ולאור נסיבותיו האישיות הקשורות, בין היתר, לנושא האישי שצויין בתסקיר שירות המבחן ולאי תמיכת משפחתו בו, טען ב"כ המערער כי בעניינו נתגבשו נסיבות המאפשרות שקילת המאסר בעבודות שירות.

מנגד, הדגישה ב"כ המשיבה את החומרה היתרה שבמעשיו של המערער, את גניבות הרכב הרבות שביצע ביחד עם אחרים, בתחכום ובשיטתיות, למען בצע כסף פעם אחר פעם. הודגשה גישת הפסיקה לפיה עבירות הרכוש בכלל וגניבת כלי הרכב בפרט הן חמורות, פוגעות בביטחון האישי של הפרט והפכו "למכת מדינה" אותה יש למגר בדרך של ענישה מרתיעה ומוחשית של מאסר ממושך בפועל.

עוד הדגישה ב"כ המשיבה כי מלבד עבירות גניבת הרכב, המערער הפר את מעצר הבית בו היה נתון פעמיים עת הסיע תושבי שטחים וכי התנהלותו מעידה על זלזול בחוק. על שום כך, טענה ב"כ המשיבה כי העונש שהושת על המערער אינו חורג לחומרה ואין להתערב בו.

דין:

עיינו עיין היטב בגזר דינו של בית המשפט קמא ובנימוקי ב"כ הצדדים ואנו קובעים כי דין הערעור להידחות.

כלל ידוע הוא כי אל לה לערכאת הערעור להתערב בעונש שהושת בערכאה הדיונית, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה והנוהגת, או כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את הדבר, וכן במקרים בהן נפלה טעות מהותית בגזר הדין [ראו, למשל, ע"פ 8344/14 אסור נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.3.2015); ע"פ 5849/13 בן חיון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.10.2014)].

מצאנו כי המקרה דנן אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים וקיצוניים בהם קיימת הצדקה להתערבותנו, והעונש שנגזר על המערער, במכלול הנסיבות והעבירות שבוצעו, אינו מחמיר כלל ועיקר.

יש לשוב ולהדגיש את החומרה היתרה שבעבירת גניבת הרכב, אותה ביצע המערער במספר מקרים שונים, לצד עבירות חמורות נוספות. רבות נאמר על מפח הנפש של אדם היוצא מביתו ומגלה כי רכבו, רכוש יקר ובעל חשיבות רבה מכל בחינה, אינו עוד. השולח יד ברכוש שלא הוא צבר - ראוי לענישה מחמירה אשר תיתן ביטוי ממשי לחומרת המעשים [ראו, למשל, רע"פ 7890/10 מליטאת נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.11.2010); ע"פ 11194/05 אבו סבית ואח' נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.5.2006)].

בראיית האמור לעיל, העונש שנגזר על המערער הינו ראוי והוא הולם את חומרת המעשים.

עוד נדגיש כי המערער, ביחד עם אחרים, גנב בפרק זמן של כ- 20 ימים 8 רכבים שלא אותרו עד היום, וכן ביצע עבירות נוספות. לחובתו של המערער שתי הרשעות קודמות (בגין עבירות שביצע בשנת 2009 ו- 2010), וכן חלק מהעבירות (אלו שבתיק הנוסף שצורף בעניינו), ביצע המערער בעת שהיה נתון במעצר בית מלא בעקבות הגשת האישום בתיק העיקרי נשוא הערעור שבפנינו.

שירות המבחן, הגם שהמליץ בסופו של יום על הטלת עבודות שירות, ציין בכל התסקירים בעניינו כי המערער מתקשה לראות השלכות מעשיו, נעדר מוטיבציה להליך טיפולי, לא נרתע מלשוב ולבצע עבירות וכי קיים אצלו סיכוי להישנות עבירות, ומכל מקום, המלצת שירות המבחן הינה רק אחד הפרמטרים שבשיקולי בית המשפט בבואו לגזור את הדין.

נדגיש כי איננו מתעלמים מקיומן של נסיבות שונות לקולת העונש, דוגמת הודייתו של המערער, החרטה שהביע, רצונו לפתוח דף חדש בחייו ונסיבות אישיות ואחרות נוספות כפי שפורטו בגזר הדין ובטיעוני בא כוחו.

אולם, לשיטתנו, לנוכח נסיבות הפרשה החמורות, ריבוי המקרים והעבירות, העובדה כי הרכבים לא הושבו לבעליהם, על בית המשפט לשלוח מסר כי התנהגות מעין זו תיבחן ותישפט בחומרה. מסר אשר ירתיע אחרים מהתנהלות מאורגנת ושיטתית של לקיחת רכוש מהאחר בשל תאוות בצע.

אשר על כן, אנו קובעים כי דין הערעור להידחות.

בהסכמת באי כח הצדדים, ניתן פסק הדין בהעדר, יש לשלוח עותק פסק הדין לבאי כח הצדדים למערער באמצעות שב"ס.

ניתן היום, טה' אדר א' תשע"ו, 14 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.

א. וינשטיין, שופטת

י. ליפשיץ, שופט

י. אלרון - נשיא
[אב"ד]

אתי עטיאס